

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НЕНЦ
Володимир ВЕРБИЦЬКИЙ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОГО
ЦЕНТРУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Схвалено
рішенням педагогічної
ради НЕНЦ

протокол № 3
від 26 серпня 2021

Київ – 2021

Загальні положення

Загальні відомості про Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

НЕНЦ — заклад позашкільної освіти, що забезпечує потреби дітей та молоді у позашкільній освіті еколого-натуралістичного напрямку. НЕНЦ знаходиться в підпорядкуванні МОН України.

Структура закладу: кабінетів і лабораторій, Зимовий сад, дендропарк «Юннатівський», аквакомплекс, НДЗД, ВПТПВ «Юннат».

Проектна потужність закладу: 500 здобувачів освіти.

Мова навчання – українська.

Склад педагогічного колективу: Педагогічний колектив: педагогічних працівників. З них основних працівників – 25 осіб, сумісників – 7. Вищу кваліфікаційну категорію мають 15 педагогів, I кваліфікаційну категорію – 0, II кваліфікаційну категорію – 2, спеціаліст – 8, тарифний розряд – 9-14. Почесне Звання «Заслужений учитель» мають 2 педагога, почесне звання «Заслужений працівник освіти» - 1. Науковий ступінь доктора наук -1, кандидат наук мають 5 педагогів. Нагороджені нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти» - 11.

Освітня програма Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді на 2021/2022 н/р розроблена на основі Конституцією України, на виконання Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Указу президента України, Положенням про позашкільний навчальний заклад, Положенням про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. за № 1036/9635, Типовими навчальними планами для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. № 676,

освітніми запитами дітей та їх батьків. Освітня програма закладу позашкільної освіти розробляється на основі Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти, затвердженої.

РОЗДІЛ I. Мета, завдання, принципи освітнього процесу

Метою освітнього процесу в НЕНЦ є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері позашкільної еколого-біологічної освіти, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої само- та/або професійної реалізації.

Головними завданнями є:

виховання громадянина України;

вільний розвиток особистості, формування її соціально-громадського досвіду;

виховання у здобувачів освіти поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;

виховання у дітей та молоді патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй і народів;

виховання у здобувачів освіти шанобливого ставлення до родини та людей поважного віку;

підвищення якості та доступності позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку для кожної дитини; у т.ч. за рахунок створення цифрового освітнього середовища;

формування гнучкої, орієнтованої на запити суспільства і держави, системи позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку, яка розвиває творчий потенціал дітей та молоді на основі компетентнісного, діяльнісного і особистісно зорієнтованого підходів;

розвиток інноваційної культури здобувачів освіти і педагогів;

здобуття учнями, вихованцями, слухачами первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;

задоволення потреб здобувачів освіти у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;

формування ключових компетентностей особистості у процесі засвоєння системи знань з проблем взаємодії людини і навколишнього природного середовища, опанування вміннями і навичками, необхідними для прийняття рішень згідно з принципами сталого розвитку;

формування у здобувачів освіти свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, до власної безпеки та безпеки оточуючих, формування навичок безпечної поведінки та здорового способу життя;

пошук, розвиток та підтримка обдарованих дітей в галузі природничих наук; створення і забезпечення умов для розвитку їх творчих здібностей;

формування досвіду дітей та молоді з проєктної та дослідницької діяльності;

організація дозвілля здобувачів освіти, пошук його нових форм; профілактика бездоглядності, правопорушень;

здійснення інформаційно-методичної роботи, впровадження нових освітніх технологій і форм організації освітнього процесу;

удосконалення організаційно-масової роботи.

Головні принципи освітнього процесу:

- *гуманізація* – визначає пріоритет завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості дітей;

єдність загальнолюдських і національних цінностей, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над **груповими**;

визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

демократизація, що передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;

науковість і системність, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти; *безперервність, наступність та інтеграція*, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль закладів позашкільної освіти з іншими закладами та організаціями; *цілісність і наступність позашкільної освіти*, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу;

- *багатоукладність та варіативність* – передбачає можливість широкого вибору змісту, форм і засобів еколого-натуралістичної освіти та виховання у вільний від навчання час, її пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів;

наступності і перспективності, здобуття освіти упродовж всього життя, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, поглиблення і розширення їх практичної спрямованості;

- *добровільність та доступність* – передбачає право вибору та доступність у забезпеченні потреб особистості у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті надпредметних знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної діяльності;

- *самостійність та активність* – полягає у забезпеченні такої психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, а також розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності; прояву обдарованості;

академічна доброчесність – що ґрунтується на таких ключових цінностях, які включають ретельність, коректність і чесність;

- *практична спрямованість* – передбачає набуття здобувачами освіти певних допрофесійних умінь і навичок, орієнтацію та трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток.

РОЗДІЛ II. Вимоги до здобувачів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку

Вимоги до здобувачів позашкільної освіти **еколого-натуралістичного напрямку**, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою визначаються рівнем творчого об'єднання Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, відображаються в навчальних програмах з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку

РОЗДІЛ III. Освітні компоненти

Навчальні програми з агробіологічного профілю:

№ п/п	Назва програми	автори	Рівень схвалення	документ
1.	Навчальна програма «Юні лісівники»	(<i>Стукал Н.І.</i>)	<i>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України</i>	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
2.	Навчальна програма «Юні садівники»	(<i>Трегубова Л.А.</i>)	<i>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України</i>	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні рослинники»	(<i>Пінчук М.О.</i>)	<i>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України</i>	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні овочівники»	(<i>Пінчук М.О.</i>)	<i>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України</i>	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Лікарські рослини»	(<i>Драган О.А.</i>)	<i>Рекомендовано Міністерством освіти і науки України</i>	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)

	Навчальна програма «Юні генетики-селекціонери»	(Пінчук М.О.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні агрохіміки»	(Пінчук М.О.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні садівники»	(Мазур П.О.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні виноградарі»	(Мазур П.О.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні лісівники»			
	Навчальна програма «Юні квітникарі»	(Велігорська С.В.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні квітникарі»	(Штурмак Л.І.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні бджолярі»	(Пінчук М.О.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні кінологи»	(Пліскін В.Г.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Птахівництво з основами ветеринарії та зоогієни»	(к. вет. н. Сидоренко І.В.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Основи ветеринарної»	(к. вет. н. Сидоренко І.В.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)

	медицини»			
	Навчальна програма «Присадибне господарство»	(Жовтоножук Л.Я.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(Лист Міністерства освіти і науки України №1/11-9909 від 18.09.2018 р.)
	Навчальна програма «Юні голубівники»	(Омельчук О.В.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Лист Міністерства освіти і науки України №1/11- 99 від 10. 01. 2020)
	Навчальна програма «Юні підприємці»	(Ращенко А. В., канд. екон. наук)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки	Лист Міністерства освіти і науки України №1/11- 99 від 10. 01. 2020)
	Навчальна програма «Горщечкові рослини»	(Кухар І.М.)	Схвалено для використання в закладах позашкільної освіти	Лист ІЗМО від 03.03.2020 № 22.1/12-Г-150); витяг з протоколу засідання науково-методичної комісії з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти МОН України від 12.02.2020 №1).

Навчальні програми з еколого-біологічного профілю

№п/п	Назва програми	автори	Рівень схвалення	документ
1.	Навчальна програма «Юні охоронці природи»	(Радченко Т.Д.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні екологи»	(Радченко Т.Д.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Дитячий екологічний рух»	(Драган О. А., Кацурак В.П.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Лист Міністерства освіти і науки України №1/11- 99 від 10. 01. 2020)
	Globe спостерігаючи вивчаємо	(Федоренко Н.М.)	Схвалено педагогічною радою НЕНЦ	(протокол № 3 від 26.08.2021)

	Навчальна програма «Основи біології»	(Адріанов В.Л.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)
	Навчальна програма «Юні зоологи»	(к.б.н.Котляре вська В.А.)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(лист МОН України від 11.06.2018 № 1/11-6201)

Навчальні програми з фізкультурно-спортивного напрямку

№п/п	Назва програми	автори	Рівень схвалення	документ
1.	Навчальна програма «Футбол»		Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	(Лист Міністерства освіти і науки України №1/ від

Навчальні програми з художньо-естетичного напрямку (декоративно-ужитковий профіль)

№п/п	Назва програми	автори	Рівень схвалення	документ
1.	Навчальна програма «Народні ремесла України»	Н. В. Кіріченко, А.В.Корнієнко	«Схвалено для використання в позашкільних навчальних закладах»	(протокол засідання Науково-методичної комісії з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України №3 від 29.12.2015 року)
2.	Навчальна програма «Образотворче мистецтво»	Вержбицька І. В., Воробей О. В., Ярова Є. В.	«Схвалення для використання в позашкільних навчальних закладах»	(протокол засідання Науково-методичної комісії з позашкільної освіти від 25.05.2018 року, лист ІМЗО від 06.06.2018 № 22.1/12-Г-318)
	Навчальна програма «Образотворче мистецтво»	Вержбицька І. В.	«Схвалення для використання в позашкільних навчальних закладах»	(протокол засідання Науково-методичної комісії з позашкільної освіти від 25.05.2018 року, лист ІМЗО від 06.06.2018 № 22.1/12-Г-322)

	Навчальна програма «Образотворче мистецтво»	<i>Мищенко В. П., Панченко Н.В.</i>	«Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України»	(протокол №3 від 29.12.2015)
	Навчальна програма «Витинанка»	<i>І. Д. Бровко, А. В. Корнієнко</i>	«Схвалено для використання в позашкільних навчальних закладах»	(протокол засідання Науково-методичної комісії з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України №3 від 29.12.2015 року)
	Навчальна програма «Худодня кераміка»	<i>Серков О.О.</i>	«Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України»	(протокол №2 від 29.06.2017) (лист ІМЗО від 18.07.2017 № 21.1/12-Г-399)
	Навчальна програма «Художня обробка деревини: випилювання, випалювання, різьблення, мозаїка по дереву»	<i>Мороз О.М.</i>	«Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України»	(протокол №3 від 29.12.2015)
	Навчальна програма «Художня кераміка»	<i>Серков О.О.</i>	«Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України»	(протокол №2 від 29.06.2017) (лист ІМЗО від 18.07.2017 № 21.1/12-Г-399)
	Навчальна програма «Захоплююче лозоплетіння»	<i>Федоров В.Є.</i>	Схвалено педагогічною радою НЕНЦ	(протокол № 3 від 26.08.2021)

Навчальні програми з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку: агробіологічний профіль, еколого-біологічний профіль, навчальні програми для Природничої школи учнівської молоді [збірник /за загальною редакцією доктора педагогічних наук В.В.Вербицького]. – К.: НЕНЦ, 2021.- 258 с.

Схвалено педагогічною радою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (витяг з протоколу засідання педагогічної ради від 28.05.2021 №2).

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Юні овочівники» (Пінчук М.О., Домрачева Т.В.)

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Юні бджолярі» (Пінчук М.О., Домрачева Т.В. .)

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Юні конярі» (Рафаелян Н.О.)

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Дитина і охорона довкілля» (Марченко Ю.В., Федченко Т.М.)

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Юні дослідники біорізноманіття» (Рассоха В.В.)

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Основи екологічного моніторингу» (Хлус Л.М., канд. біол. наук)

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Юні ентомологи» (Бур'ян З.В.)

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Основи натуралістичної відеозйомки» (Дужук С.А.)

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Основи дослідницької діяльності » (Цимбал Д.О., канд. біол. наук)

Навчальні програми з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку. Природнича школа учнівської молоді: секція «Біологія»:

Навчальна програма «Біологія рослин» (канд.біол.наук. Морозюк С.С., Адріанов В.Л.)

Навчальна програма «Біологія тварин»(канд.біол.наук Котляревська В.А.).

Навчальна програма «Біологія людини» (канд.біол.наук Тукаленко Є.В.)

Навчальна програма «Загальна біологія» (Адріанов В.Л.)

Освітній процес у Центрі здійснюється диференційовано, відповідно до

індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців, учнів, слухачів з урахуванням віку, психофізичного розвитку, стану здоров'я.

Форми організації освітнього процесу	гурткова робота; наукові товариства; лекції; конференції; школи; семінари; вікторини; відеолекторії; екскурсії; експедиції; наукова та практична роботи в лабораторіях, майстернях, теплицях, на навчально-дослідних земельних ділянках, аграрних та промислових підприємствах, на природі та в інших формах
Форми здобуття позашкільної освіти	індивідуальна, групова, очно-дистанційна
Режим роботи закладу	згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку навчальний рік розпочинається з 01 вересня. Комплектування гуртків, груп та інших творчих об'єднань здійснюється у період з 01 до 14 вересня. Заняття проводяться у період з 9:00 до 18:00 відповідно до затвердженого розкладу занять. У канікулярні, святкові та неробочі дні Центр працює за окремим планом.
Тривалість заняття	віком від 6 до 7 років – 30 хвилин; старшого віку – 45 хвилин, перерви між заняттями — 15 хвилин.

При організації освітнього процесу в карантинних умовах забезпечується соціальне дистанціювання; мінімізація переміщення здобувачів освіти та комунікації між ними в межах закладу освіти; дотримання нормативів наповнюваності лабораторій та кабінетів та виконання інших вимог законодавства про освіту.

Педагогічна рада НЕНЦ приймає рішення про встановлення дистанційної форми організації освітнього процесу та схвалює організацію дистанційного навчання через поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Instagram, Google, заздалегідь записаних відео занять, презентацій від керівників гуртків чи із зовнішніх освітніх ресурсів, ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою, використання безкоштовних вебсерверів та платформ Google, Moodle, Wizer, SvitPpt, Classroom, Microsoft Teams, sites.google.com, УНІКОМ; testzno.com.ua; власних блогів, електронної пошти та ін.

Корекційно-розвитковий складник (для осіб з особливими освітніми потребами)

Корекційно-розвитковий складник визначають керівники гуртків з урахуванням особливостей вихованців з особливими освітніми потребами: наявність чи відсутність обмежень для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами; необхідність специфічного обладнання (за необхідності) та його перелік; перелік спеціальних завдань для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (за необхідності).

IV. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження визначається еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти та рівнем творчого об'єднання, допустимим навантаженням для різних вікових категорій та відображається в навчальному плані і програмах.

Загальний обсяг навчального навантаження: для гуртків та творчих об'єднань початкового рівня за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти складає:

№	Напрямок діяльності	Кількість годин	
		до 1-го року навчання	2-й рік навчання

з/п		на тиждень	усього за рік	на тиждень	усього за рік
1.	Еколого-натуралістичний	4-6	144-216	4-6	144-216

Загальний обсяг навчального навантаження: для гуртків та творчих об'єднань основного рівня за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти складає:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		до 1-го року навчання		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання	
		на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік
1.	Еколого-натуралістичний	4-6	144-216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324

Загальний обсяг навчального навантаження: для гуртків та творчих об'єднань вищого рівня за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти складає:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		до 1-го року навчання		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання	
		на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік	на тиждень навчання	усього за рік
1.	Еколого-натуралістичний	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324

Логічна послідовність здобуття ключових і предметних компетентностей розкривається у навчальних програмах відповідного профілю.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в закладі включає:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти прогнозованих результатів навчання (компетентностей).

Процедури забезпечення якості освіти:

- розроблення, затвердження, здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітньої програми;
- забезпечення умов для підвищення кваліфікації педпрацівників, застосування чесних та прозорих процесів щодо прийняття на роботу та розвиток персоналу (кадрова політика);
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом (інформаційний менеджмент);
- створення в закладі освіти універсального дизайну та розумного пристосування;
- забезпечення публічності інформації про освітню, адміністративну, економічну та інші види діяльності закладу.

Очікувані результати реалізації освітньої програми Центру

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у здобувачів освіти пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей:

пізнавальної, яка передбачає: здатність до оволодіння поняттями та знаннями з біології, екології, сільського господарства; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля. Забезпечує актуалізацію та збагачення термінологічного апарату; поглиблення і розширення знань щодо агротехнічних особливостей вирощування основних сільськогосподарських культур; знання сутності загальнонаукових і спеціальних методів досліджень у біології, екології, рослинництві, овочівництві, садівництві, лісівництві тощо; методики польового дослідження, основних вимог до планування й проведення польового дослідження; методів наукових досліджень та основних методичних прийомів проведення зоотехнічних досліджень

практичної, яка передбачає формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію. Забезпечують уміння застосовувати знання для розробки технологічних схем вирощування овочевих, плодово-ягідних, квітково-декоративних, лікарських культур, опанування інноваційними технологіями вирощування лісових культур, набуття навичок розмноження та вирощування рослин в умовах відкритого і захищеного ґрунту відповідно до сучасних екологічно обґрунтованих агротехнологій, постановки лабораторних та проведення польових дослідів, ведення фенологічних спостережень та польового щоденника, уміння обирати потрібні джерела інформації та користуватись ними. Сприяє оволодінню навичками роботи з визначниками, ведення фенологічних спостережень, флористичного зошита; розроблення

технологічних схем вирощування рослин, проведення польових дослідів, вміння презентувати творчі роботи засобами інформаційно-комунікаційних технологій, правильно оформляти результати власної дослідницької роботи, отримувати, осмислювати та використовувати інформацію з різних джерел. Забезпечують набуття практичних умінь та навичок здійснювати раціональні технологічні заходи догляду, утримання, годівлі тварин живого куточка природи. Уміння застосовувати знання для оцінки екологічної ситуації та існуючих екологічних проблем у регіоні, проведення моніторингових досліджень стану природних вод, ґрунтів, повітря, рослинного і тваринного світу, уміння обирати потрібні джерела інформації та користуватись ними

творчої, яка орієнтована на набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні. Їх формування здійснюється в процесі розв'язання вихованцями творчих завдань, пошуку раціональних шляхів і способів виконання роботи, внесення раціоналізаторських пропозицій, самостійного визначення технології виготовлення виробів тощо. При цьому необхідним постає розвиток творчої уяви, фантазії, креативного мислення, інтересу до видів творчості, а також формування естетичних смаків, художнього і технічного хисту. Творча компетентність забезпечує творчу трудову, раціоналізаторську, винахідницьку діяльність, розвиток здібностей особистості.

Соціальної, яка передбачає досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбність тощо), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі, розвиток здатності до професійного самовизначення, творчого становлення, формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

Матеріально-технічне забезпечення Центру

Навчально-матеріальна база Центру повністю відповідає вимогам сучасного позашкільного закладу. Навчально-дослідна земельна ділянка має площу 2 га. На території НДЗД організована робота теплиці, на базі якої учнівська молодь проводить дослідно-експериментальну роботу з біології, екології, сільського господарства, лісознавства, агрономії тощо.

Заклад розміщений на території дендрологічного парку «Юннатський» (загальна площа — 13,7 га). Територія парку є частиною парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Березовий гай».

Освітня діяльність Центру здійснюється у 34 навчальних кабінетах, лабораторіях (ботаніки, зоології, тваринництва, екології та охорони природи, екобіомоніторингу, хімії та біохімії, загальної біології, генетики та селекції, квітникарства та фітодизайну, овочівництва, садівництва, дендрології, гідробіології), для проведення лекційних, практичних і семінарських занять, майстернях, 2 комп'ютерних класах, бібліотеці.

У структурі Центру функціонує куточок живої природи, акваріумний комплекс, актові і малі зали, зимовий сад, Народний музей хліба, школа ремесел, навчальна пасіка, ферма, метеомайданчик, Всеукраїнський профільний табір оздоровлення та відпочинку «Юннат», їдальня.

В рамках соціального партнерства НЕНЦ спільно із компанією Syngenta в Україні у 2017 році відкрили для учнівської молоді на базі Центру «Агроклас» — модернізований навчальний клас, оснащений необхідним технічним та лабораторним обладнанням для проведення занять агрономічного напрямку серед вихованців закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

У тваринницькому комплексі вирощуються 45 порід кролів та 100 порід сільськогосподарської птиці. У навчальній тематичній експозиції

аквакомплексу — понад 100 видів акваріумних риб та рептилій, 120 видів водних рослин.

Помологічна колекція Центру нараховує понад 700 сортів плодових та кісточкових культур, ампелографічна – 200 сортів винограду, колекція квітково-декоративних рослин відкритого ґрунту – 620, закритого – 180 видів.

1. Термін реалізації програми Центру

Термін дії програми 1 рік з дати її затвердження.